

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SZEKCIÓ

IMMOBILIA BAU KFT. kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(13647/04. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2007. október 9.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

Az Immobilia Bau Kft. kontra Magyarország ügyben,
Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott
ülésén, melynek tagjai voltak:

F. TULKENS, *Elnök*
A.B. BAKA,
I. CABRAL BARRETO,
R. TÜRMEŒ,
M. UGREKHELIDZE,
V. ZAGREBELSKY,
D. POPOVIĆ, *bírák*
és F. ELENŞ-PASSOS, *Hivatalvezető-helyettes*

2007. szeptember 18-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően
az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (13647/04. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. Cikke alapján az Immobilia Bau Kft. (a "kérelmező") terjesztett a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a "Kormány") képviselője, dr. Höltszl Lipót képviselte az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból. A kérelmezőt Ormay G. Miskolcon praktizáló ügyvéd képviselte.

3. 2006. augusztus 30-án a Bíróság úgy határozott, hogy közli a panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. Cikkének 3. bekezdése alapján úgy döntött, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együttesen vizsgálja.

A TÉNYEK

AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

4. A kérelmező egy miskolci székhelyű korlátolt felelősségű társaság.

5. A felek előterjesztései alapján az ügy tényei a következőképpen összegezhetők.

A. A felszámolási eljárás

6. 1990. november 27-én a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság elrendelte a Diósgyőri Gépgyár Kft. ("a Gyár") felszámolását. A felszámolási eljárás alatt azonban a veszteségek minimalizálása érdekében a Gyár részben folytatta tevékenységét.

7. 1991 áprilisa és 1994 januárja között a kérelmező jogelődje a Gyár egyik beszállítója volt. Mivel a Gyár nem tudott fizetni a teljesített szolgáltatásokért – a kifizetetlen szolgáltatások díja elérte a 8528183 forintot (kb. 32 421 euró) – a kérelmező a felszámolási eljárásban hitelezővé vált.

8. 1994. augusztus 31-én a Gyár felszámolója elkészítette a felszámolási zárómérleget. A felszámoló úgy látta, hogy az összes hitelezői igény készpénzben történő kielégítése lehetetlen. Ezért készpénz helyett üzletrészt ajánlott fel a hitelezőknek, a kérelmező azonban nem fogadta el az ajánlatot.

9. 1995. február 21-én a kérelmező kifogást nyújtott be a zárómérleg ellen, s ragaszkodott a hitel készpénzben történő kifizetéséhez.

10. 1995. július 4-én a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság elfogadta a zárómérleget. Fellebbezés nyomán a másodfokon eljáró Legfelsőbb Bíróság 1997. május 29-én eljárási hiányosságokra hivatkozva hatályon kívül helyezte a határozatot. A Bíróság többek között megállapította, hogy a Megyei Bíróság nem vizsgálta meg a kérelmező által előterjesztett kifogást. A Legfelsőbb Bíróság úgy vélte: a felszámoló kötelessége az üzletrész értékesítésének megkísérlése, s a hitelezői igények kielégítése a keletkezett bevételből. A Megyei Bíróság 1997. július 15-én kapta kézhez a Legfelsőbb Bíróság határozatát.

11. 1997. december 10-én a Megyei Bíróság új zárómérleg elkészítésére hívta fel a felszámolót.

12. 1998. január 19-én a felszámoló arról tájékoztatta a Megyei Bíróságot, hogy a kft. üzletrész csak jóval a névérték alatt értékesíthető. A felszámoló beszámolt a lehetséges befektetőkkel folyamatban lévő tárgyalásokról, s a zárómérleg elkészítése határidejének meghosszabbítását kérte a bíróságtól. A Megyei Bíróság bejegyezte a felszámoló kérelmét.

13. 1998. szeptember 17-én a felszámoló bejelentette, hogy az üzletrész értékesítésére tett kísérletei sikertelennek bizonyultak, s módosított zárómérleg elfogadását kérte a Megyei Bíróságtól.

14. 2000. február 18-án a felszámoló a zárómérleg folyamatban lévő helyesbítését jelezte a Megyei Bíróságnak.

15. 2001. január 22-én a kérelmező tárgyalásokat kezdeményezett a felszámolóval. A 2001. február 20-i megbeszélésen a felszámoló elismerte, hogy a Gyár legalább részleges működésének fenntartása érdekében egyes hitelezői igényeket kedvezőbb módon elégitett ki, mint a kérelmező igényét.

16. 2001. január 23-án a kérelmező panaszt nyújtott be a Megyei Bírósághoz amiatt, hogy nem született jogerős határozat az ügyben.

17. 2001. március 29-én a kérelmező kifogással élt a Megyei Bíróság előtt, a felszámolási eljárás lezárását kérve a bíróságtól.

18. 2004. július 1-jén a Megyei Bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasította a panaszt.

19. Ezt követően, 2001. április 2-án, a kérelmező újabb panaszt terjesztett a Megyei Bíróság elé, s könyvszakértő kirendelését kérte annak megállapítására, hogy a felszámoló megszegte-e kötelességét.

20. 2004. október 12-én a Megyei Bíróság elutasította a kérelmező második panaszát. A kérelmező fellebbezett. 2005. szeptember 15-én a Debreceni Ítéltábla helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.

21. Közben, 2002. január 30-án, a Megyei Bíróság pénzbírság és a felszámolói névjegyzékből történő törlés terhe mellett a zárómérleg 30 napon belüli benyújtására, vagy a zárómérleg elkészítésével kapcsolatos akadályok közlésére szólította fel a felszámolót.

22. 2002. március 4-én a felszámoló arról tájékoztatta a Megyei Bíróságot, hogy a felszámolási eljárás előrehaladott stádiumba jutott, s "egyes dokumentumok megszerzésével, kezelésével és minősítésével kapcsolatos nehézségekre" hivatkozva haladékot kért a zárómérleg benyújtása iránti kötelezettségének teljesítésére. A felszámoló továbbá megjegyezte: az eljárás lezárását az is késleltette, hogy nem sikerült megállapodásra jutni a kérelmezővel.

23. 2004. június 8-án a Megyei Bíróság ismételten tájékoztatást kért az eljárás lezárását akadályozó körülményekről.

24. 2004. július 1-én a felszámoló a korábban jelzett nehézségek további fennállásáról tájékoztatta a Megyei Bíróságot, s közölte, hogy e nehézségek miatt nem tudja elkészíteni a zárómérleget.

25. 2005. február 4-én a felszámoló elkészítette az újabb zárómérleget készített. Az APEH Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatósága a felszámolási eljárást lezáró záróvizsgálatot elvégezte, és 2006. október 19-én a zárómérleget a felszámoló benyújtotta a Megyei Bírósághoz.

26. A felszámolási eljárás, úgy tűnik, jelenleg is folyamatban van.

B. A felszámoló ellen indított polgári per

27. 2001. április 20-án a kérelmező kártérítési pert indított a felszámoló ellen a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei bíróság előtt.

28. 2001. május 8-án a Megyei Bíróság az eljárás szünetelését rendelte el. Fellebbezés nyomán, 2001. szeptember 6-án, a másodfokon eljáró Legfelsőbb Bíróság megváltoztatta az elsőfokú határozatot, s elrendelte az eljárás folytatását.

29. A megismételt eljárásban a Megyei Bíróság 2001. október 30-án hatáskörének hiányát állapította meg, s az ügyet áttette a hatáskörrel rendelkező Miskolci Városi Bíróságra. A Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság 2002. december 19-én helyben hagyta a határozatot.

30. 2003. április 2-án a Városi Bíróság elutasította a kérelmező keresetét, megállapítva, hogy a felszámolási eljárás a releváns hazai törvényekkel összhangban állt. A Bíróság továbbá megállapította, hogy a kérelmező többszöri figyelmeztetés ellenére sem kérte a bíróságtól könyvvizsgáló kirendelését, holott a könyvvizsgálói vélemény lett volna az egyetlen elfogadható bizonyíték az alperes felelősségének megállapítására.

31. Fellebbezés nyomán, 2003. november 21-én, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság helyben hagyta az elsőfokú határozatot. A kérelmező felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Legfelsőbb Bíróság elé.

32. A Legfelsőbb Bíróság 2004. július 14-én érdemi vizsgálat nélkül, elfogadhatatlanság miatt elutasította a kérelmet, mivel *ratione materiae* összeegyeztethetetlen volt a polgári perrendtartás rendelkezéseivel.

C. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság ellen indított polgári per

33. 2004-ben a kérelmező államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti pert indított a Miskolc Városi Bíróság előtt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság ellen.

34. Mivel a Városi Bíróság nem rendelkezett hatáskörrel az ügy tárgyalására, a Fővárosi Ítéltábla 2004. szeptember 1-jén a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságot jelölte ki az eljárás lefolytatására.

35. 2005. január 24-én a Megyei Bíróság elutasította a kérelmező keresetét. A Bíróság megállapította, hogy az ügyben eljáró hazai bíróságok rendszeres kapcsolatot tartottak a felszámolóval, akit többször felszólítottak a zárómérleg benyújtására. A Megyei Bíróság azt is megjegyezte, hogy a releváns hazai jogszabály nem tartalmaz határidőt a felszámolási eljárás lezárására. A Megyei Bíróság elismerte, hogy az ügyben eljáró bíróságok okoztak némi késedelmet, de úgy vélte, hogy ez a késedelem nem okozott kárt a kérelmezőnek, mivel adósságának behajtására amúgy is nagyon kevés esély volt.

36. Fellebbezés nyomán, 2005. szeptember 29-én, a Debreceni Ítéltábla helyben hagyta az elsőfokú határozatot.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

37. A kérelmező panaszolta, hogy a felszámolási eljárás hossza összeegyeztethetetlen volt az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdésében lefektetett “ésszerű idő” követelményével. A 6. Cikk 1. bekezdésének releváns része kimondja:

“Mindenkinek joga van arra, hogy ... bíróság ... ésszerű időn belül ... hozzon határozatot ... polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában ...”

38. A Kormány vitatta a panaszt.

39. A figyelembe veendő időszak 1994 januárjában kezdődött. Az ügyiratok alapján rendelkezésre álló információk szerint a jelen ítélet meghozatalának időpontjában az eljárás még folyamatban van. Ilyen módon két bírósági szinten több mint tizenhárom éve és nyolc hónapja tart.

A. Elfogadhatóság

40. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

41. A Bíróság megismétli, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményeinek fényében és az alábbi kritériumokra figyelemmel kell megítélni: az ügy bonyolultsága, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartása, valamint a per tétje a kérelmező számára (ld. többek között *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

42. A Bíróság már többször megállapította az Egyezmény 6. Cikke 1. bekezdésének megsértését olyan ügyekben, amelyek a jelenlegihez hasonló kérdéseket vetettek fel (ld. fent idézett *Frydlender*).

43. Az előterjesztett anyagokat megvizsgálva a Bíróság úgy véli: a Kormány nem terjesztett elő olyan tényt vagy meggyőző érvet, amely a Bíróságot a jelen ügyben eltérő következtetés levonására bírná. A kérdéssel kapcsolatos esetjogra tekintettel a Bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben

az eljárás túlzottan hosszú volt, s nem felelt meg az “ésszerű idő” követelményének.

Ezért az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ ELSŐ KIEGÉSZÍTŐ JEGYZŐKÖNYV ELSŐ CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

44. A kérelmező azt állította, hogy a szóban forgó eljárás hossza megfosztotta javai békés élvezetének lehetőségétől. Az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. Cikkére hivatkozott, amely kimondja:

“Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnék ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák.”

45. A Bíróság megjegyzi, hogy ez a panasz az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdése alapján tett, a Bíróság által már megvizsgált panasszal kapcsolatos, így elfogadhatóvá kell nyilvánítani. Az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdése alapján hozott döntésre figyelemmel azonban (fenti, 43. bek.) a Bíróság úgy véli: nem szükséges külön megvizsgálni, hogy az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. Cikkét megsértették-e (ld. *Zanghi v. Italy*, 1991. február 19-i ítélet, Series A no. 194-C, 47. o., 23. §).

III. AZ EGYEZMÉNY EGYÉB ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

46. A Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező az Egyezmény 6. és 13. Cikke alapján az eljárás kimenetelét és tisztességtelen voltát is panaszolta. Ezek a folyamatban lévő felszámolási eljárással kapcsolatos panaszok azonban idő előttiék. A felszámoló, illetve a Megyei Bíróság ellen indított eljárásokkal kapcsolatos panaszokat illetően a Bíróság megjegyzi, hogy e panaszok lényegében negyedfokú természetűek: az ügyiratokban nincs jele annak, hogy a hazai bíróságok elfogultak lettek volna, vagy hogy az eljárás egyéb módon tisztességtelen vagy önkényes lett volna.

47. Ebből következik, hogy ezeket a panaszokat a hazai jogorvoslatok kimerítésének elmulasztása és nyilvánvaló megalapozatlanság miatt az Egyezmény 35. Cikkének 1., 3. és 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

IV. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

48. Az Egyezmény 41. Cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

49. A kérelmező 52 047 033 forint¹ vagyoni és nem vagyoni kártérítést követelt.

50. A Kormány vitatta az igényt.

51. A Bíróság nem lát okozati összefüggést a megállapított jogsértés és az állított vagyoni kár között; ezért ezt az igényt elutasítja. Méltányossági alapon azonban, s arra tekintettel, hogy az eljárás a rendelkezésre álló információk alapján még mindig folyamatban van, a Bíróság 13000 euró nem vagyoni kárt ítél meg a kérelmező számára.

B. Költségek és kiadások

52. A kérelmező további 15 612 500² forintot követelt a hazai bíróságok és a Bíróság előtti eljárás során felmerült költségek és kiadások megtérítésére.

53. A Kormány nem nyilvánított véleményt a kérdéssel kapcsolatban.

54. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak akkor jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, hogyha bizonyítja, hogy a költségek ténylegesen és szükségszerűen felmerültek, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben, a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel, a Bíróság összesen 400 EUR megítélését tartja ésszerűnek a különféle költségek fedezésére.

C. Késedelmi kamat

55. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

¹ Megközelítőleg 212 000 euró

² 63 500 euró

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Az eljárás túlzott hosszával és a tulajdonjog állítólagos megsértésével kapcsolatos panaszt elfogadhatónak, a kérelem többi részét pedig elfogadhatatlannak *nyilvánítja* ;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény Első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. Cikkére alapozott panaszt nem szükséges külön megvizsgálni;
4. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára nem vagyoni kár tekintetében 13 000 (tizenháromezer) eurót, költségek és kiadások tekintetében 400 (négy száz) eurót, továbbá az ezen összegeket terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
5. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos többi igényét *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2007. október 9-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

J.P. COSTA
Elnök

F. ELENS-PASSOS
Hivatalvezető-helyettes